ਗਲਫ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ।

ਬਨਾਮ

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7759-7760 ਦੇ 2014)

ਸਤੰਬਰ 13, 2022

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1987-- ਧਾਰਾਵਾਂ 75, 80, 82 – ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮ, 2003 – ਨਿਯਮ 15 – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਲੀਜ਼ੀ ਨੂੰ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ – ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ 1987 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਾ 82(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ – ਫੈਸਲਾ: ਜਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਜਮੀਨ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ – ਚੂੰਕਿ ਜਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦਾ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ – ਧਾਰਾ 82 ਦੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖ ਹੈ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਜ਼...", ਇਸ ਲਈ, ਲੀਜ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਲੀਜ਼ੀ ਇਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨੂੰ – ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਲੀਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਮੀਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਦੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ – ਹੋਰ, 1987 ਦਾ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਅਪੀਲ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚੂੰਕਿ ਲੀਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਠ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਮੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਮੀਨ ਸੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ – ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਹੋਰ ਰੂਲ 15 ਦਾ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 82(3) ਅਤੇ (4) ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ – ਇਸ ਲਈ, ਸੀ ਨੰਬਰ 7761 ਦੇ 2014 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਿਸ਼ਾ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਰੂਲ 15 ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ, ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ & ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1966 – ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ, 1955 – ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908.

ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ, 1955 – ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ – ਫੈਸਲਾ: ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਮੁੱਠ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 1(2)(i) ਅਧੀਨ 26.12.1985 ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ – ਇਸ ਲਈ, ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਖੋਜ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਹੈ – ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਮੁੱਠ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ, 1955 – ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1994.

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 25.8.2000 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੈ?

ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਨੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਨਾਮਾਂ (ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਕਟ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵੇਸਟ ਹੋਈਆਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਇਨਾਮਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਵੰਡ। ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 8 ਨੂੰ 1.11.1973 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਨਾਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਠ ਨੇ ਕਲਿਆਣੀ ਨਰਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 27.11.2004 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਮੁੱਠ ਦੇ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਧੀਨ ਇਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 1973 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤਾਰ

1.2 ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੀਮਿਤ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਕਟ ਇਨਾਮਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਹੈ। ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਤਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ। ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਵੈ-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਵੈ-ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਥੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਕਟ ਮੁੱਤ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਆਪ ਹੀ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 1(2)(i) ਅਨੁਸਾਰ 26.12.1985 ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ। ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਮੁੱਤ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 47, 48 ਅਤੇ 50]

2.1 ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1987 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਤਰਕ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 29.1.2008 ਅਤੇ 16.12.2008 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 24440 ਦੀ 2010 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 7.12.2010 ਨੂੰ ਮੁੱਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 20.1.2011 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਮੁੱਟ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੌਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ) ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਇਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਹ ਤਰਕ ਮੁੱਟ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੁੱਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 51-56]

2.2 ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਦਲੀਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਵਿੱਚ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ...." ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਇਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ। ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਪਛਾਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਵੱਖਰੇਪਣ ਦੀ ਰੇਖਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਲੇਵੀ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 25617-25619 ਦੇ 2013 ਨੂੰ 27.2.2017 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 57, 58, 60, 61][408-ਜੀ-ਐਚ; 409-ਏ-ਸੀ; 410-ਬੀ, ਐਫ] ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਆਫ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ2010 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਏ.ਪੀ 461 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3.1 ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਸੀ?

1987 ਦਾ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਅਪੀਲ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਖਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੱਕ ਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੂੰਕਿ ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਠ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਟੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਟੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਪੱਟੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 63, 66]

ਬੱਚਜ ਨਹਰ ਬਨਾਮ ਨੀਲਿਮਾ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਅਨਜ. (2008) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 491 : [2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621; ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਗੁਪਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ੁਨ ਨਾਰਾਇਣ ਇੰਟਰ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਅਨਜ. (1987) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 555 : [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 805; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਇਬਰਾਹਿਮ ਉੱਦੀਨ ਅਤੇ ਅਨਜ. (2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 148 : [2012] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 35; ਬਿਰਾਜੀ ਉਰਫ ਬ੍ਰਿਰਾਜੀ ਅਤੇ ਅਨਜ. ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤੇ ਅਨਜ. (2020) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 729 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੇਦੁਨੂਰੀ ਕਾਮੇਸਵਰੰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਪਤੀ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 884 : [1963] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 208; ਸਵਾਮੀ ਆਤਮਾਨੰਦ ਅਤੇ ਅਨਜ. ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਤਪੋਵਨਮ ਅਤੇ ਅਨਜ. (2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 51 : [2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 556; ਨਰੇਸ਼ਭਾਈ ਭਗੁਭਾਈ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2019) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 88 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.2 ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਪੱਟੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੱਟੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 70 ਨੇ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੱਟੇ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। 23.7.1964 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 143 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੱਟੇ, 14.9.1966 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 257 ਏਕੜ 19 ਗੁੰਟਾ ਅਤੇ 21.3.1969 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 2 ਏਕੜ 32 ਗੁੰਟਾ ਦੇ ਪੱਟੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। 24.2.1964 ਦੀ ਨੋਟ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨੋਟ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੱਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਸੰਚਾਰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਮ (ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ-III) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਨੋਟ ਹੈ ਕਿ 99 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਾਲਾ ਪੱਟਾ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਪਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਟੇਟ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 331 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 331 ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੁਜ਼ਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ (ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। 24.02.1964 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਨੋਟ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਕਹਿਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 173 ਏਕੜ ਅਤੇ 19 ਗੁੰਟਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 10.5.1976 ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਦੇ 29.4.1975 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੱਤ ਨੂੰ 10.5.1976 ਜਾਂ 29.4.1975 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 82 ਕਿਰਾਏ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 75 ਵਿੱਚ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਏ ਸਿਰਫ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 67-69]

3.3 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹੁਣ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਘਣਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਸੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਕਾਰਨ, ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਟਿਕਾਊ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ 22.3.1999 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ

ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਗਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁਕਟਪੱਲੀ ਲਈ ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਟਿਕਾਊ ਹੈ। ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 70, 71]

ਹੋਪ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕਾ ਲੈਂਡ ਬੋਰਡ, ਪੀਰਮੇਡ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 590 : [1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 514;ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਅਫ਼ਸਰ ਇਨ ਚਾਰਜ (ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼) (1976) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 864 : [1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 146;ਸਰਜਤਬੀਬੀ ਮੋਹਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ (ਸ੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਜਰਾਤ (1993) 4 ਸੁਪਲ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 707 : [1993] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 264; ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਲੂ ਕੋਸਟ ਹੋਟਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (2018) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 99 : [2018] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 516; ਮਹੇਸ਼ ਦੱਤਾਤਰੇ ਥਿਰਥਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2009) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 141 : [2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1122; ਰਾਜ ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਨੱਲਮੱਲੀ ਰਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਓਰਸ., (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 708 : [2001] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 287; ਨਾਗੂਬਾਈ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਬੀ. ਸ਼ਾਮਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 593 : [1956] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 451; ਏ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਜੋਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ; ਹੈਦਰਾਬਾਦ 2004 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਏ.ਪੀ. 689 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 514 ਪੈਰਾ 16 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 146 ਪੈਰਾ 18 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1993] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 264 ਪੈਰਾ 18 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2018] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 516 ਪੈਰਾ 18 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1122 ਪੈਰਾ 22 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2001] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 287 ਪੈਰਾ 27 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1956] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 451 ਪੈਰਾ 37 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1963] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 208 ਪੈਰਾ 38 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 556 ਪੈਰਾ 37 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 88 ਪੈਰਾ 68 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621 ਪੈਰਾ 17 'ਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 805 ਪੈਰਾ 17 'ਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2012] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 35 ਪੈਰਾ 21 'ਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7759-7760 ਦੇ 2014.

07.03.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ W.P. ਨੰਬਰ 31893 ਦੇ 2011 ਅਤੇ W.P. ਨੰਬਰ 8005 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7761 ਦੇ 2014.

ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ, ਪਰਾਗ ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਕੇ. ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸੀ. ਐਸ. ਵੈਦਯਨਾਥਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਮਿਸ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਭੱਲਾ, ਕਰਨ ਦੇਵ ਚੋਪੜਾ, ਨੀਰਜ ਮਲਿਕ, ਲਕਸ਼ਯ ਕੰਪਨੀ, ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਸ਼ਗੁਨ ਰੁਹਿਲ, ਅਭੈ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਉੱਤਰਾ ਬੱਬਰ, ਮਨਨ ਬੰਸਲ, ਮਿਸ ਸ਼ਿਪਰਾ ਜੈਨ, ਨਿਜ਼ਾਨ ਪਾਸ਼ਾ, ਮਿਸ ਅਪਰਾਜਿਤਾ ਜਮਵਾਲ, ਅਮਰਤਿਆ ਸ਼ਰਨ, ਐਮ. ਜੀ. ਅਰਵਿੰਦ ਰਾਜ, ਸਿਵਾਗਨਨਮ ਕਾਰਤਿਕੇਯਨ, ਪੀ. ਵੇਂਕਟ ਰੈੱਡੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਪੀ. ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰੈੱਡੀ ਲਈ ਐਮ/ਐਸ. ਵੇਂਕਟ ਪਾਲਵਾਈ ਲਾ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਮਹਫੂਜ਼ ਅਹਸਨ ਨਾਜ਼ਕੀ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. 2014 ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7759-7760 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 7.3.2013 ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 31893 ਦੇ 2011 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯਾਨੀ ਕਿ ਗਲਫ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1987 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੀਜ਼ਧਾਰੀ ਨੇ ਕੁਕਟਪੱਲੀ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 540 ਏਕੜ ਅਤੇ 30 ਗੁੰਟਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

2. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7761 ਦੇ 2014 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਉਦਾਸੀਨ ਮੁੱਟ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲੀਜ਼ਦਾਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8005 ਦੇ 2012 ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ਧਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਟ ਨੇ 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83(6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਸਨ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਲੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ਧਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਮੇਮੋ ਨੰਬਰ 866 ਦੀ ਮਿਤੀ 8.8.2003 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. 540 ਏਕੜ ਅਤੇ 30 ਗੁੰਟਾਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵੱਲੋਂ 1873 ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਮੁੱਟ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਟ ਨੇ 23.07.1964 ਨੂੰ ਐਮ/ਐਸ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਟੋਨੇਟਰਜ਼, ਲੀਜ਼ਧਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰਵਜ, ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ 143 ਏਕੜ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇ ਨੰਬਰ 1010/8 ਤੋਂ 1010/10 ਹੈ, ਦੇ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਲੀਜ਼ਧਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ/ਐਸ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਟੋਨੇਟਰਜ਼ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ 24.02.1964 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ਦਾਤਾ ਨੇ 14.9.1966 ਨੂੰ ਐਮ/ਐਸ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਟੋਨੇਟਰਜ਼ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ

257 ਏਕੜ ਅਤੇ 19 ਗੁੰਟਾਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। 21.03.1969 ਨੂੰ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 32 ਗੁੰਟਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਲੀਜ਼ ਦੀਦ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

1ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, 'ਲੀਜ਼ਧਾਰੀ' 2ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, '1987 ਐਕਟ' 3ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਦਾਤਾ ਜਾਂ 'ਮੁੱਟ' 4ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, '2003 ਨਿਯਮ' 5. ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 29.4.1975 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਰੈਵੇਨਿਊ (ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ) ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 137 ਏਕੜ 19 ਗੁੰਟਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 99 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਲੀਜ਼ 6 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 70 ਦੇ 1966 ਐਕਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"70. ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼, ਵਿਕਰੀ, ਆਦਿ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਹੋਣਗੇ:-

(1) ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਕਫ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤੋਹਫਾ, ਵਿਕਰੀ, ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਤਬ ਤੱਕ ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ:-

(i) ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਕਫ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ;

(ii) ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਕਫ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ; ਅਤੇ

(iii) ਇਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਆਂਧਰਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।"

6. 10.05.1976 ਨੂੰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਮ/ਐਸ. ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਟੋਨੇਟਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ 137 ਏਕੜ ਅਤੇ 19 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 20.04.1978 ਨੂੰ, ਲੀਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਐਮ/ਐਸ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਟੋਨੇਟਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨਾਲ 99 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੀਜ਼ ਦੀਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 137 ਏਕੜ 19 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

7. 23.07.1964 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੀ ਲੀਜ਼ ਦੀਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 14.09.1966 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੀ ਲੀਜ਼ ਦੀਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ 257 ਏਕੜ ਅਤੇ 19 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੀਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੀਜ਼ ਦੀਦਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਥੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

insert table

8. 1987 ਦਾ ਐਕਟ 21.04.1987 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਜੇ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋ। ਧਾਰਾ 82 ਦੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"82. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪੱਟਾ:-

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਸਬਸਿਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਧਰਮਾਰਥ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਟਾ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) xxx

(3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਸਬੰਧੀ ਪੱਟਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਰਮਾਰਥ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਧਰਮਾਰਥ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਪੱਟਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਸਬਸਿਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਪੱਟਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਰਮਾਰਥ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਧਰਮਾਰਥ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

(5) '[ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਆਂਧਰਾ ਖੇਤਰ) ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਕਟ, 1956 (ਐਕਟ XVIII ਦਾ 1956) ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਟੈਨੈਂਸੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਟ, 1950 (ਐਕਟ XXI ਦਾ 1950) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਧਰਮਾਰਥ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਚੈਰਿਟੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਜਾਂ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਟੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।]'

9. ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਐਬੋਲੀਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਨਮਸ ਬਿੱਲ (1954 ਦਾ ਬਿੱਲ ਨੰਬਰ XVIII) 10.04.1954 ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਗਜ਼ਟ ਅਸਧਾਰਨ ਨੰਬਰ 86 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਸਾਰੇ ਇਨਾਮਾਂ ਦੇ, ਪਿੰਡ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਇਨਾਮਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇਨਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਇਨਮਸ ਐਕਟ, 19557 ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ. ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ 16.07.1955 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅੱਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 20.07.1955 ਦਾ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਗਜ਼ਟ ਅਸਧਾਰਨ ਨੰਬਰ 90। ਐਕਟ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਐਬੋਲਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਨਮਸ ਐਕਟ, 1955 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਨਾਮਸ ਐਬੋਲਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇਨਾਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ [ਸੈਕਸ਼ਨ 1(2)(i)]। ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1985 (1985 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 29) 26.12.1985 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਇਨਾਮਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਬੋਲਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1994 (1994 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 19), ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਇਨਮਸ ਅਬੋਲਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 26.12.1985 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 1(2)(i) ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਇਨਾਮਜ਼ ਐਬੋਲਸ਼ਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:

'1[(2) ਇਹ ਪੂਰੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਨਾਮਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਿਵਾਏ –

(i) ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਧਰਮਾਰਥ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇਨਾਮਾਂ;'

(ii) ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇਨਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਠਸੇਂਧੀ, ਨੀਰਾਦੀ ਅਤੇ ਬਲੂਥਾ ਇਨਾਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।]

xx xx xx

3. ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ-

(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ, ਕਾਂਟਰੈਕਟ, ਗ੍ਰਾਂਟ, ਸਨਦ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨ, ਐਕਟ, ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਜਾਂ ਅਤਿਯਾਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਇਨਾਮ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-

xxx xxx xxx

(c) ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ;

(d) ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਜੇ ਸਾਰੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਸਮੇਤ ਸੈਸਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨਾਮਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;

4[(1) xxx xxx xxx

9[ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਏ ਹਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 5, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਚਾਰ ਅਤੇ ਅੱਧ ਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਹੋਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਅ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ:

ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਬੰਧਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 5, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨੁੱਕਸ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ]

xxx

xxx

xxx

9. ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ।-

(1) ਹਰ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਇਮਾਰਤ, ਜੋ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਰ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਧਾਰਕ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬੇਕਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ (2) ਅਧੀਨ ਨਿੱਜੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

10. 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਨ, ਵਿਕਰੀ, ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਿਰਵੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ, ਜਾਂ ਵਕਫ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਚੈਰਿਟੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਨੁੱਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਜੋ ਕਿ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਿਰਫ 137 ਏਕੜ 19 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 20.04.1978 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 23.07.1964 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 143 ਏਕੜ, 14.09.1966 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 257 ਏਕੜ 19 ਗੁੰਟਾ ਅਤੇ 21.3.1969 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 2 ਏਕੜ 32 ਗੁੰਟਾ ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਹੈ ਕਿ 99 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 2006 ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਈ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੰਤ ਬਾਬਾ ਸਾਗਰਦਾਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ 24.08.2007 ਨੂੰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੁੱਟ ਦੇ ਮਹੰਤ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਦਾਸ ਜੀ ਵੱਲੋਂ, ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਤਿਕਰਮਣ ਕਰਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 24.12.2007 ਨੂੰ, ਮੁੱਟ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ) ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ 20 ਏਕੜ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਬਰਸਤਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਈ। 29.01.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 20.04.1978 ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 4 ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 1966 ਐਕਟ, 1987 ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 866 ਮਿਤੀ 08.08.2003 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

12. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਜਦੋਂ 20.12.2008 ਨੂੰ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 21/2008 ਵਜੋਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ OA ਨੰਬਰ 579 ਦੇ 2010 ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਟ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤਿਕਰਮਣ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

13. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖਾਲੀ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਸੀ। ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

14. ਮਿਸਟਰ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ, ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁੱਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਪੇਟੈਂਟ ਅਵੈਧਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ, ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਸੀ।

15. ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਇਨਾਮ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 1973 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ 27.11.2004 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

16. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਰੋਕ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸੇ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਨਤੀਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੈਰ-ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਪ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕ ਲੈਂਡ ਬੋਰਡ, ਪੀਰਮੇਡ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਅੰਤਿਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ।

17. ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁੱਤ ਵੱਲੋਂ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ) ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਤ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਵੀਂ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਾਜ ਨਹਾਰ ਬਨਾਮ ਨੀਲਿਮਾ ਮੰਡਲ & ਅਨ੍ਹ. ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪਾਸੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਗੁਪਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਸ਼ੁਨ ਨਾਰਾਇਣ ਇੰਟਰ ਕਾਲਜ & ਓਰਸ..

18. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ.ਪੀ. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ) ਐਕਟ, 2006 ਨੇ 1963 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1317 ਫਸਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 1(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਅਫਸਰ ਇਨ ਚਾਰਜ (ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਸ), ਸੁਰਜਾਬੀਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ (ਸ੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਲੂ ਕੋਸਟ ਹੋਟਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਜੋ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਰਗੇ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਨਿ

19. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਨੋਟਿਸ 11.10.2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁੱਤ ਨੇ ਆਈ.ਡੀ.ਐਲ. ਅਤੇ ਆਈ.ਡੀ.ਐਲ. ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨਾਲ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਤਿਕਰਮਣਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿ ਮੁੱਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

20. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਅਰਥ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਨੋਟਿਸ 'ਚ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਤਰਕਾਂ 'ਚ ਚੁਪਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 75 ਦਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

21. ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਮੁੱਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਦਲੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਰੋਸਾ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਇਬਰਾਹਿਮ ਉੱਦੀਨ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ.16SUPERSCRIPT, ਅਤੇ ਬਿਰਜਾਜੀ ਉਰਫ ਬਿਰਜਾਜੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤੇ ਓਰਸ.17SUPERSCRIPT.

22. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ, ਉਚਿਤ ਖੇਡ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮਹੇਸ਼ ਦੱਤਾਤਰੇ ਥਿਰਥਕਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ18SUPERSCRIPT. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 29.1.2008 ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਵਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ।

23. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਕੌਤੀ ਹੁਕਮ ਵਿਕ□ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਆਫ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ19SUPERSCRIPT 'ਤੇ ਗਲਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 25617-25619 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਭਾਵ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਆਗਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 82(1) ਦੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 23.7.1964 ਅਤੇ 20.4.1978 ਦੀਆਂ ਲੀਜ਼ ਡੀਡਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਲੀਜ਼ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਡੀਡਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

24. ਮਿਸਟਰ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਰਬਨ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਵੱਲੋਂ 17.11.1994 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੰਚਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁਕਟਪੱਲੀ ਜ਼ੋਨ ਲਈ 25.04.1986 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ੋਨਲ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਜੋਂ ਹੋਲਿਆ ਹੈ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 24440 ਦੇ 2010 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 1.3.2013 ਨੂੰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਲਈ ਬੇਮਤਲਬ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

25. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਸੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1976 ਨੂੰ ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ 17.2.1976 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਕਟਪੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ

ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮਾਸਟਰ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਹੋਵੇ), ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਖੇਤਰ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਕਸਬਾ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ।

26. ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਬਾਇਲਰ ਪਲੇਟ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

27. ਲੀਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੀ ਅਤੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਲੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਲੀਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਸੂਬਾ ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਨੱਲਮੱਲੀ ਰਾਮੀ ਰੈੱਡੀ & ਓਰਸ. ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ “ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਰਫਤ ਤੋਂ” ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।

28. ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1987 ਦਾ ਐਕਟ ਜਸਟਿਸ ਸੀ. ਕੋਂਡਾਇਆ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰਵ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 1.18.1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: “ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਜੋ ਕਿ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਨਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਸਟੀਆਂ ਜਾਂ ਅਰਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਾਮੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਦਹਾਕਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਰਾਏ ਦਾ

29. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਟਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 82(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਸਰਾ ਪਹਾਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਨਗਣਨਾ ਨਿਯਮਾਂ, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਟੈਨੈਂਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਖਸਰਾ ਪਹਾਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੁੱਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ-ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ "ਰੇਤੀਲੀ ਮਿੱਟੀ", "ਸਿੰਜਾਈ ਯੋਗਤਾ", "ਰੁੱਖ" ਅਤੇ "ਖਰੀਫ" ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1954-55 ਅਤੇ 2003-04 ਲਈ ਖਸਰਾ ਪਹਾਣੀਆਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁੱਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ-ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ "ਰੇਤੀਲੀ ਮਿੱਟੀ", "ਸਿੰਜਾਈ ਯੋਗਤਾ", "ਰੁੱਖ", "ਖਰੀਫ" ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 04-08-1980 ਨੂੰ ਮੁੱਤ ਵੱਲੋਂ ਪੱਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਪੱਟੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 23.07.1964, 14.09.1966, ਸਹਾਇਕ ਪੱਟਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 21.03.1969 ਅਤੇ ਪੱਟਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 20.04.1978 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁ.714-27 ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

30. ਮੁੱਤ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 25.04.1963 ਅਤੇ 27.05.1975 ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੁੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸੰਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੱਸਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 30.11.1976 ਨੂੰ ਏ.ਪੀ. ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਏ.ਪੀ. ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ (ਕ□ਸ਼ੀ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ 'ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ) ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਕ□ਸ਼ੀ ਜਮੀਨ ਦੀ ਸੀਲਿੰਗ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਜਮੀਨ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਸੀ।

31. ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜਮੀਨ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਵਧੇ ਹੋਏ ਦਰ 'ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਮੀਨ ਦਾ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 16.12.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਕ□ਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 1987 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ।

32. ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਫਿਰ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਮੋਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨਿਯਮ, 1951 ਦੇ ਨਿਯਮ 70 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲੀ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ, ਭਾਵੇਂ ਕ□ਸ਼ੀ ਜਮੀਨ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ, ਪਰ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਕ□ਸ਼ੀ ਜਮੀਨ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"6). (i). (b). (i). (a.) .....ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲੀ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕ□ਸ਼ੀ ਜਮੀਨਾਂ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ.83 ਆਦੇਸ਼ ਬਿੰਦੂ-2 'ਤੇ ਪੰਨਾ 8 ਅਤੇ 9 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਲੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(4) ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲੀ ਜਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕ□ਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 24440/2010 ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 20.1.2011 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੰਟਰ ਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀਖ ਭਾਵੇਂ ਰੈਸ-ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਜਾਂ ਓਬਿਟਰ ਜਾਂ ਐਸਟੋਪਲ ਤੋਂ ਹੁਣ ਲੀਜ਼ ਜਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ....

6). (ii). (b). (i). (d). ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 2ਜੀ ਅਰਜੀਦਾਰ ਮੱਥ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਜਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ.ਏ17 ਪਹਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਐਕਸ.ਏ18 ਜੀ.ਓਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਕ□ਸ਼ੀ ਜਮੀਨਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਜਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ.ਏ1-4 ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ (ਵਪਾਰਕ/ਉਦਯੋਗਿਕ) ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ.83 ਆਦੇਸ਼ ਬਿੰਦੂ-2 'ਤੇ ਪੰਨਾ 8 ਅਤੇ 9 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਕੀ ਇਹ ਜਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਕ□ਸ਼ੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ.....ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਸ.ਏ1-4 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕ□ਸ਼ੀ ਜਮੀਨਾਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਕ□ਸ਼ੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1 ਅਤੇ 2) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਐਕਟ, 30/87 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਜ਼ਮੀਨ ਗਰੀਬ ਕ□ਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

33. ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 160 ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਝੌਤੇ, ਯੋਜਨਾ, ਫੈਸਲੇ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

34. ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਹੈ। ਮੁੱਠ ਦੇ ਮਹੰਤ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਐਕਸ.ਆਰ-3 ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਸ.ਬੀ-3 ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਸੀ ਜਿਥੇ ਇਹ ਖੋਜ ਨਿਕਾਲੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਗੈਰ-ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਹੈ। ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 24440 ਦੇ 2010 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਠ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੈ। ਤਰਕ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“9. .....ਵਕੀਲ ਧਾਰਾ 82 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਕ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ.....

10. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 9681 ਦੇ 2008 ਨਾਲ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੀ.ਓ.ਐਮ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 866 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ……..”

35. ਹੋਰ ਵੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 24440 ਦੇ 2010) ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ 29.1.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ 24.1.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ:

“ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 82(1) ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲੀਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਜੇ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਹੋਰ ਮੈਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 83 ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸੋਧਿਤ ਐਕਟ 33/2007 ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ 30/ 87 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 83 ਵਿੱਚ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 83 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।”

36. 20.1.2011 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਲੀਜ਼ੀ ਇਹ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

37. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ਼ੀ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 82(1) ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਲੀਜ਼ਾਂ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਵਾਮੀ

ਆਤਮਾਨੰਦਾ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਤਪੋਵਨਮ & ਓਰਸ.22, ਨੇਦੁਨੂਰੀ ਕਾਮੇਸਵਰੰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਪਾਤੀ ਸੁਬਾ ਰਾਓ23, ਨਾਗੁਬਾਈ ਅੰਮਲ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਬੀ. ਸ਼ਾਮਾ ਰਾਓ & ਓਰਸ.24।

38. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 24.2.1964 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਚਿੱਠੀ (ਐਕਸ.ਬੀ-40) ਜਾਂ 10.5.1976 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ (ਐਕਸ.ਏ-16) ਵੈਧ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਟ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। 24.2.1964 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਚਿੱਠੀ (ਐਕਸ.ਬੀ-40) ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 331 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 99 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮਸ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੋ 25.7.2007 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਹੈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਟਨਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮਸ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1(2)(i) ਤੱਕ 26.12.1985 ਤੱਕ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮਸ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

39. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਧੀਨ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਖੇਤਰ) ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨਿਯਮ, 1951 ਅਤੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

40. ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 82(1) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ। 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 15 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੈ: "15. ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ:

ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲੀਜ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਉਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ, ਲੀਜ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

41. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

42. ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ 25.8.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਸਤੋਪਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਦੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਮੁੱਦੇ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਹੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਤਾਰੀਖ ਯਾਨੀ 1.11.1973 ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

43. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ੀ ਕੋਲ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ' ਵਜੋਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਲੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2010 ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 24440 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ਼ੀ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਦੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਸੱਬਸਿਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ ਹਨ।

44. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੀਜ਼ੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਜ਼ੀ ਹੈ ਕਾਰਨ ਮੂਲ ਲੀਜ਼ੀ ਐਮ/ਐਸ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਟੋਨੇਟਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਜਾਂ ਆਈਡੀਐਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

25.8.2007 ਨੂੰ ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਾਮ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੈ? NONE

ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1987 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ? NONE

(c)ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਇਲ ਲਈ ਗਈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ? NONE

(a) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 25.8.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਇਨਮਸ ਐਬੋਲੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ?NONE NONE

45. ਇਨਾਮ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਨੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਨਾਮਾਂ (ਗ੍ਰਾਂਟਸ) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਕਟ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਇਨਾਮਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਮ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਤੋਂ 8 ਨੂੰ 1.11.1973 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਨਾਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਐਸਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਤ ਨੇ ਕਲਿਆਣੀ ਨਰਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 27.11.2004 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਮੁੱਤ ਦੇ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਅਨੁਸਾਰ, WP ਨੰਬਰ 9497 ਦੇ 2003, ਮਿਤੀ 29-7-2004, ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ, ਏ.ਪੀ. (ਟੀ.ਏ) ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੀ ਏ.ਪੀ. (ਟੀ.ਏ) ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ, 1955 ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

46. ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 1973 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਕਟ ਇਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਹਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜੋਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨਾਮ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਦਾ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਜੋਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਠ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਾਗਰ ਦਾਸ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਠ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਹੰਤ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਲੈ ਕੇ। ਬਾਬਾ ਸਾਗਰ ਦਾਸ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਮਹੰਤ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਅਟੱਲ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਕਲਿਆਣੀ ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਕਿ ਸਾਗਰ ਦਾਸ ਨੂੰ 60% ਅਤੇ ਕੇ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਨੂੰ ਮੁੱਠ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 40% ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਧਾਰਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਏ.ਪੀ. (ਟੀ.ਏ.) ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ, 1955 ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਕੇ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਗਰ ਦਾਸ ਨੂੰ ਮੁੱਠ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਐਲਾਨਿਆ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੰਬਰ ਐਫ1/47775/2004-ਆਈ ਮਿਤੀ 25-11-2006 ਦੁਆਰਾ ਸਾਗਰ ਦਾਸ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨ ਮੱਠ ਹੁਸੈਨੀ ਆਲਮ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 1-9-1981 ਨੂੰ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ।

xxx

ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮਾਂ ਸਬੰਧੀ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਅਵਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ

ਲਈ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਨੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਘਟੀਆ, ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸਰਾਸਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ, ਚੇਵੇਲਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੰਬਰ ਐਲ/76/2004 ਮਿਤੀ 27-11-2004 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਕ੍ਰਿਤ, ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਖਾਲੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਰਥਕਤਾ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਾਮਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਾਰੀਖ਼ ਉੱਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਉਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਅੱਗੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਕ ਇਨਾਮ ਖ਼ਾਤਮੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੇਵਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

47. ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ ਜੋ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਾਰੀਖ਼ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਇਨਾਮਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਬੰਧੀ ਇਨਾਮ ਖ਼ਾਤਮੇ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਨਾਮ ਖ਼ਾਤਮੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਇਨਾਮ ਖ਼ਾਤਮੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਤਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ।

48. ਹੋਪ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਏਸਟੋਪਲ ਉਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਥੇ ਉਹੀ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਗ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"26. .....ਇਹ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ "ਕਾਰਨ ਆਫ ਐਕਸ਼ਨ ਏਸਟੋਪਲ" ਅਤੇ "ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਏਸਟੋਪਲ"। ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹਨ। ਫਿਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਇਲਾਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਏਸਟੋਪਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹੀ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ....."

49. ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਸੱਤਾ ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਠ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਤਾ ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਠ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਪਰ ਇੱਕ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਥੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

50. ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਕਟ ਮੁੱਠ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 1(2)(i) ਅਨੁਸਾਰ 26.12.1985 ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਾਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਸੱਤਾ ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਹੈ। ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਮੁੱਠ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(b) ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1987 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?

51. ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਤਰਕ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 29.1.2008 ਅਤੇ 16.12.2008 ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੱਲਮਿੱਲੀ ਰਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"12. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਰਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਲਾਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਜੋ ਵੈਰੀ ਭੇਦਭਾਵ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

52. ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 24440 ਦੇ 2010 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਤ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 7.12.2010 ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ਾਂ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

"2. …ਇਹ ਸਾਡਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ਾਂ ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ …"

53. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 20.1.2011 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਮੁੱਤ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੀਜ਼ਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

"ਵਕੀਲ ਧਾਰਾ 82 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਵਰਤੂ ਨਾਲ ਲੀਜ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

54. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੌਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਯਾਨੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਐਂਡੋਮੈਂਟ) ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 82(1) ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

55. ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਮੁੱਟ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਬਿੰਦੂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“(1) ਕੀ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ 30/87 (ਸੈਕ.82 ਰਵਾਇਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਜੀ.ਓ.ਐਮ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 866 ਅਤੇ 379 ਦੇ 2003 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੀ.ਓ.ਐਮ.ਐਸ ਨੰਬਰ 160 ਦੇ 2010 ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਰਤੂ ਨਾਲ, ਆਰ1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਕਸ.ਏ1-3 ਅਤੇ ਆਰ2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਕਸ.ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਆਨਵਿਤ, 99 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ਾਂ, ਪੂਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਲਈ 2ਜੀ ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਮੱਥ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ?”

56. ਮੁੱਟ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸਪਸ਼ਟ ਦਲੀਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"14. ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁੱਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸ.ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ4 ਤੱਕ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁੱਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕਲਾਇੰਟ ਸ੍ਰੀ ਉਦਾਸੀਨ ਮੁੱਟ, ਹੁਸੈਨੀ ਆਲਮ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ. ਇੰਡੀਅਨ ਡੇਟੋਨੇਟਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ/ਆਈਡੀਐਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿਚਕਾਰ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਐਕਰ 5 539-38 ਗੁੰਟਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਜ਼ੋਨ ਆਦਿ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2003-2004 ਲਈ ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁੱਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸ.ਪੀ17 (ਏ-ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਪਹਾਨੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕਸ.ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ4 ਤੱਕ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ “ਸੁੱਕੀ” ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨਾਂ “ਸੁੱਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ” ਹਨ। ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁੱਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸ.ਪੀ20 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਖਾਸਰਾ ਪਹਾਨੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨਾਂ “ਇਸੁਕਾ ਨੇਲਾ” ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰੇਤੀਲੀ ਮਿੱਟੀ। ਇਹ ਆਮ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ “ਰੇਤੀਲੀ ਮਿੱਟੀ

57. ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਦਲੀਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਵਿੱਚ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਜ਼..." ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਲੀਜ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਲਈ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਜੋ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਏ.ਪੀ. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ) ਐਕਟ, 2006 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੈਵੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿ ਏ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਜੌਇੰਟ ਕਲੈਕਟਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਨਾਮ ਖਤਮੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਲੈਕਟਰ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਮੰਨੇਗਾ, ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"19. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਔਚਿਤਯ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਕਲੈਕਟਰ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨੇਗਾ, ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਫਾਰਮ I ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ 20.7.1955 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨਿਕ ਬਦਲਾਅਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਕਿਕ ਐਲਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੁਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਿਤੀ 1.11.1973 ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿਚ, 'ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨਾ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 6, 7 ਅਤੇ 8 ਵਿਚ, 'ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੱਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਇਨਾਮਦਾਰ, ਕਾਜ਼ਿਮ-ਏ-ਕਾਦਿਮ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕੋਲ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਤਮ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਔਚਿਤਯ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਵਿਰੋਧੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

60. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਕਾਦਮੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 82(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:

“ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਲੀਜ਼ ਜੋ ਬੇਜ਼ਮੀਨ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਆਖਿਆ I ਵੀ 'ਬੇਜ਼ਮੀਨ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 82 ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੀਜ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਲੀਜ਼ੀ ਨੇ ਕਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਜ਼ਡ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲੀਜ਼ਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਬੇਜ਼ਮੀਨ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 82(1) ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ

ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

61. ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 25617-25619 ਦੇ 2013 ਨੂੰ 27.2.2017 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ।

(c) ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ?

62. ਬੱਚਜ ਨਹਾਰ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਗੁਪਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਥੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਦਲੀਲ, ਸਬੂਤ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਤੌਰ ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਮਾਮਲਾ ਮਿਲਣਾ ਹੈ।

63. ਸ੍ਰੀ ਸਾਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਬਰਾਹਿਮ ਉੱਦੀਨ, ਅਤੇ ਬਿਰਾਜੀ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਦਲੀਲਾਂ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1987 ਦਾ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਅਪੀਲ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਚੇ ਗਏ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੱਕ ਵਧਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਚੂੰਕਿ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਖਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

64. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੇਦੁਨੂਰੀ ਕਾਮੇਸਵਰ੍ਮਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਕ਼ਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਗੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"5. ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਕ਼ਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਗੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸੰਕੀਰਣ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।"

ਸਵਾਮੀ ਆਤਮਾਨੰਦ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹੋਣ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁੱਦੇ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ, ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਾ-ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

66. ਇਸ ਲਈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

67. ਅਸੀਂ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੀਜ਼ਾਂ 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ 1966 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 70 ਨੇ ਵੀ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। 23.7.1964 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 143 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸਨਦ; 14.9.1966 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 257 ਏਕੜ 19 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸਨਦ ਅਤੇ 21.3.1969 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 2 ਏਕੜ 32 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸਨਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। 24.2.1964 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਨੋਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਸੰਚਾਰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਮ (ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ-III) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਨੋਟ ਹੈ ਕਿ 99 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਾਲੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਟੇਟ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 31 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਵਲੀ 331 ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੁਜ਼ਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ (ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਵਲੀ 331 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"331. ਨੁਜ਼ਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ (ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਬਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਜ਼ਲ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

68. 24.02.1964 ਦਾ ਨੋਟ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਰੇਸਭਾਈ ਭਗੁਭਾਈ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ[26]SUPERSCRIPT, ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"27. ਬੱਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [ਬੱਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 395] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲਿਖਣਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫਾਇਲ ਨੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬੰਧਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦ ਤੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਥਾਈ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

28. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ [ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (2009) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 705 : (2009) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 707] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਨੋਟਿੰਗਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ, ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆ ਜਾਣ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ।

29. ਸੇਠੀ ਆਟੋ ਸਰਵਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. [ਸੇਠੀ ਆਟੋ ਸਰਵਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਡੀ.ਏ., (2009) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 180] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੀ.ਪੀ. 185-86, ਪੈਰਾ 14 & 16)

"14. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਤ੍ਰਿਵਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿੰਗ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਇੰਟਰਨਲ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਾਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨਲ ਨੋਟਿੰਗਾਂ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿੰਗਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

***

16. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਕਸਮੀਨਾਰਾਇਣ ਆਰ. ਭੱਟਾਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [ਲਕਸਮੀਨਾਰਾਇਣ ਆਰ. ਭੱਟਾਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 413] ਵਿੱਚ ਕਹੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਲਾਗੂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।"

69. ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿਰਫ 173 ਏਕੜ ਅਤੇ 19 ਗੁੰਟਾਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 10.5.1976 ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਲੀਜ਼ ਕਰਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਦੀ 29.4.1975 ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੱਤ ਨੂੰ 10.5.1976 ਜਾਂ 29.4.1975 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 75 ਵਿੱਚ 1987 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸਿਰਫ 1987 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 75 ਲਈ ਹੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਲਈ ਨਹੀਂ।

70. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹੁਣ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਘਟਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਸੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ, ਮੁੜ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ 22.3.1999 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਵਨਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

71. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁਕਟਪੱਲੀ ਲਈ ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਮੁੜ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

72. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7761 ਦੇ 2014 ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮ, 2003 ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 82(3) ਅਤੇ (4) ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 15 ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

73. ਨਤੀਜਤਨ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7759-7760 ਦੇ 2014 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7761 ਦੇ 2014 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਅਜੈ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate